

На боранику слободе

цег-Новог као референт савета Прве бокешке бригаде. Народни херој Нико Анђус, рођен 1912. у Тудоровићима, члан КПЈ постоји 1940. године. Био је организатор устанка, комесар чете у батаљону „Стеван Штиљановић“, замјеник комесара Треће чете Другог батаљона Четврте пролетерске бригаде и политички комесар батаљона у Другој далматинској бригади. Октобра 1943. стављен је на расположење Окружном комитету КПЈ Цетиње. У новембру мјесецу те године формиран је Окружни комитет КПЈ за Боку — Нико је био његов члан и секретар Среског комитета КПЈ за Котор. Погинуо је средином 1944. године у Мрчевцу, близу Тивта, у борби са четничима. За освједочену храброст и јунаштво проглашен је за народног хероја.

На списку погинулих бораца који су априла 1942. пошли са Паштровске горе налазе се и Иво Крстов Перешић и два брата Улићевића — Никола, погинуо августа 1942. године на Купресу, и Ристо, погинуо јануара 1944. у Бихору.

Крајем септембра 1943. године, 42 бораца из Маина, Брајића и Паштровића ступила су у редове IV пролетерске (црногорске) бригаде. Они су имали двогодишње искуство у оружаним акцијама и нелегалној борби. Почек в од шеснаестогодишњег Дара Куљаче и Јована — Јоља Вукчевића, до комунисте и прекаљеног бораца Андрије Клаћа сви су били поносни што су постали борци славом овјенчане бригаде. Ступајући у редове Четврте пролетерске, они су наставили борбу коју су започели 13. јула, попуњавајући строј бригаде уместо Сенке Митровића, Ђура Медина, Душана Павловића, Ђубице Јовановића, Митра Куљаче и других јунака, који су пали на борбеном путу ове славне јединице. Били су свјесни да се од њих не очекује да стичу или увеличавају славу већ прослављене бригаде, већ да допринесу да се та слава одржи, што, такође, није било лако. Да они нису били почетници говори и чињеница да су неки брзо постали десетари, водници, командире и комесари чете. Калили су се у многим борбама у Црној Гори, Санџаку и Источној Босни, Србији и на Сремском фронту, израстајући у храбре борце и старјешине. Њих дванаесторица од четрдесет и двојице, који су у Колашину ступили у бригаду, храбро су пали за слободу. Међу првима погинуо је Андрија Клаћ, командир четве у III батаљону, који је увијек ишао испред стрељачког строја, крчећи пут својим борцима ручним бомбама. У жестоким окршајима са Њемцима код Лижеве Ријеке наредио је чети да одступи, а он је с пушкомитралјезом штитио одступницу. Одједном је граната отворила много смртоносне рапе по читавом његовом тијелу од којих је послије краћег времена издахнуо. Код Бродарева је 12. децембра 1943. године погинуо Митар Кнежевић на челу бомбаша Петог батаљона, а Јово Дулетић, с командиром Милом Лукрецијем, 25. јануара 1944. у Андријевици испред стрељачког строја у борби с Њемцима и балистима. Уочи погбије, неколико

сати раније, на своју руку је напустио болницу у Беранама и отишао са четом у свој посљедњи јуриш. Прво је био рањен у ногу, али је и даље остао у строју, док није смртно погођен.

ВЈЕРНИ ИДЕАЛИМА ПРЕДАКА

И на тлу Србије сливови сунчаниот приморја проливају се крв и давали своје животе. На путу до Лима до Ибра гине Ристо Иванчевић, а Јука Стојановић бива тешко рањен и од задобљених рана умире у колашинској општини. Код доњих лесковица близу Ваљева, у борби са четничима, 3. маја 1944. године погинуо је Митар Марковић, командир воде. Он је служио за примјер борцима у најкритичнијим часовима и храбро их пјесном. Бранећи рањене другове, дао је своју младост Даро Куљача, који није постао пунолетан а положио је живот за велико дјело — слободу. У тој борби тешко је рањен командир воде Марко Крстов Прентозић, који ће касније подлести ранама. Сви који су га познавали, а нарочито његови саборци, никад неће заборавити дивне особине које су га красиле као друга, човјека, комуниста и неустрашивог пролетерског бораца. Био је узор храбости, издржљивости и смирености у преломним ситуацијама. Почетком августа 1944. године Бригада се сукобила с јединицама Прве алипског и Принца Еугена дивизије. Борба се водила прса у прса. „Ура, пролетери!“ проломило се из грла бораца. Најзад је сломљена немира и фашисти су се дали у стравично бјектво. У овој борби су 3. августа погинули Јован — Јоле Вукчевић и Марко Ђуров Марковић, који су ручним бомбама засули немираје у утврђеним бункерима, отварајући пролаз својим друговима. Са висовима Копаоника борци су посматрали погром Топлицу, али жељу да се среће с њом Шипро Чучуку није доживио погинуо је у посљедњем јуришу.

Кроз Расину и Жупу маршовали су партизани у скрет Црвеној армији. Послије ослобођења Крушевца кренули су пут Краљева око кога је 42 дана водити борбу. Ту је погинуо Иво Перешић, помоћник комесара чете, јунак са Купреса, Ливна, Неретве, Сутјеске, Колашина, Ибра и других прослављених бораца. Његовом погбије завршила се и списак 32 погинуло бораца од 77 који су се борили под заставом славне IV пролетерске бригаде из мале будванске општине. Синови и кћери са обала сунчаног Јадрана борили су се по црногорским кршевима, босанским брдима, брежуљцима Србије и равницима Срема, идући непрестано кроз ватрене обруче, рушеви препреке од челика и бетона. Доносили су слободу народу. Враћали мајкама дјецу, светили синове и браћу, несебично дијелили народу он што су својим ранама и животима плаћали, борили се до побједе и уграђивали своје животе у побјedu. Славан је пут којим су проносили славу борбе синови дничног Приморја, остављући вјерни вјековним тежкјама својих предaka.

Душан ДУЛЕТИЋ

Паркиралиште пред Трговим центром

Најзад је простор испред Трговог центра — годинама „мајдан“ блата, прамише и ћубришта о коме је наш лист упозоравао сликом и ријечју — претворен у модеран паркинг, са асфалтом, травним плочама и простором за зеленило. На изграђеном паркингу, површине 6000 m², око кога је, такође, уређена комплетна дренажна мрежа, може да стапе 200 возила.

Инвеститор је СИЗ за изградњу и комунално уређење, а извођач радова ООУР „Новоградић“ из Будве. За радове инвеститор је обезбиједио 900 старија милиона, док је ООУР „Јадран“ за приступне стазе Трговом центру уложила 80 старија милиона динара.

И на крају да упутимо похвале извођачу, који је по ријечима његовог директора Арсенија—Аца Вујовића — изградио овај објекат пет дана прије рока, што се, иначе, врло ријетко дешава. Наиме, радови су почели 15. јуна и умјесто да паркинг буде пуштен у рад 6. то је урађено 1. јула. Честитамо колективу ОУР „Новоградић“!

Хотел „Парк“ у новом руку

Хотел „Парк“

XОТЕЛ „ПАРК“, познат као Дом одмора, иначе власништво Здружене електропривреде Србије, први је објекат саниран послије земљотреса на Словенској плажи. Прије десет година он је био први савремени угощитељски објекат изграђен у заљевини ове за туристе примамљиве и неодољиве плаже. У санираној хотелској згради има 320 лежаја, а у десетадесет вила, чија је санација завршена крајем маја, 190 кревета. Тако је Будва богатија за 520 драгоценних постеља.

У објекту су добијени нови садржаји. Све собе су са санитарним чворовима, а до бијена су три салона, сала за конференције, аперитив бар и просторни хол са рецепцијом. Постављене су инсталације за централно гrijање. Грађевинске послове извела је организација „Рад“ из Пријепоља, а занатске и опремање хотела „Беотехна“ и „Техноопрема“ из Београда. Соларне и друге уређаје за обезбеђење топле воде у собама и другим просторијама уградио је „Еластик“ из Титограда. На санацији и опре-

мају хотела утрошено је сто милиона динара. Већ идуће године обавиће се санација и реконструкција ресторанске зграде с кухињом, као и хотелска тераса, чиме ће се добити нови садржаји и створити услови да овај подизајни хотел ради од априла до октобра. Та такозвана друга фаза обнове хотелског комплекса стајаће 60 милиона динара. Заједници припа-

дају објекти хотела „Будва“ у Будви и одмаралиште „Петко Мильковић“ у Бечићима. Ове године Заједница почиње изградњу хотела у Рафаиловићима са 150 кревета и вјерију се да ће тај објекат „Б“ категорије идуће сезоне примити прве госте.

Д. Н.

ГРАДИЊЕ СЕ ВОДОВОД ЗА „ЖЕДНЕ ОПШТИНЕ“ НА ЦРНОГОРСКОМ ПРИМОРЈУ

Дилеме више нема: градиће се регионални водовод за подручје Црногорског приморја и Цетиња. Савјет Регионалног водовода недавно је одобрио пројеката који ће следећих десетак мјесецима радићи на изради документације која ће грађевинарима послужити да реализацију један од највећих подухвата послије рата у напој републици. То је „Унионинвест“ из Сарајева чија је понуда била најбоља и најкомплетнија.

Жедне комуне Црногорског приморја добијају воду из базена Скадарског језера. Градиће се тунел кроз Созину, одакле ће вода цијевима даље иći у све комуне Црногорског приморја.

Г. Г.

ЕМЉЕЊА РАДНИХ ЉУДИ И ГРАЂАНА

њеној изградњија пругом Београд—Будва. Тито је дошао и примио делегацију и ХТО „Морион“ Општине Буљане — постале дан ослобођења и темељац зграде која је 20-годишта познатаја вештачкој архитектури и била је посвећена ослобођењу Југославије. Постављена је речија арх. Владана Пламенца.

ПРВА ГЕНЕРАЦИЈА СРЕДЊОШКОЛАЦА

У броју од 25. фебруара 1978. лист доноси сјећање Стева Стјепановића на Гојка Давидовића,

који је у бригади интернираца „Антонио Грамши“ у Италији био командант батаљона „Гито“... Од Истре до Војводине — како је речено на југословенском симпозијуму о суптропском воју — биће засађено око хиљаду хектара маслинама, а два пута толико земљишта биће обухваћено регенерацијом постојећих засада... Погон краљевачког „Гоча“ у Буљаници, једина фабрика у наше општини, производи кисеоник и ацетилен за потребе читаве наше републике. Предстоји реконструкција ПТТ мреже... На дан устанка народна Црна Горе Будва је укључена у међународни аутоматски телефонски саобраћај...

Калифорније упутио је, међу првима, 12.870 долара као помоћ породицама које су најтеже страдале... Студенти Архитектонског факултета из Београда радили су бесплатно санацијоне пројекте за око хиљаду стамбених зграда. „Наши новине“, које излазе у Торонту и једини су напреднији лист наших исељеника у Канади, покренуле су акцију за помоћ пострадалима... Додјељују се крејдити из Фонда солидарности.

Шестог маја поводом смрти другог Тита (4. маја у петнаест часова и пет минута), изашло је ванредно издање „Приморских новина“ с прогласом Централног комитета Савеза комуниста и Предсједништва СФРЈ.

У Будви се гради више електроенергетских објеката: трафостаница у Мажићима, диспечерски центар за подручје Црногорског приморја, приступни пут у дужини три километра, затим још дводесет стамбених зграда... У свечаном новембарском броју донијета је одлука о увођењу мјесног самодоприноса од 1. јануара 1979. до 31. децембра 1983. године за изградњу и опрему објеката за потребе школства и здравства. Као додатак том броју изашао је на осам страница први број листа Основне школе „Стјепан Митров Ђушић“ — „Ријеч младих“...

СВАКИ ДАН БИО јЕ УДАРНИ

Од 10. априла до 10. маја 1979. изашло је десетак бројева „Приморских новина“ на шапирографији. Први број појавио се одмах након земљотреса, док је, без престанка, подрхтавало тло. И у таквој опреми лист је био огледало живота и рада наших грађана, њихове ријешености да нарушеним граде и стварају — да сјенка смрти не би прекрила лијено лице „Љеоподице Јадрана“. Међу првима објављена изјава друга Тита који се 15. априла затекао у Херцег-Новом, „Црну Гору“ — рекао је он — „задесиља је велика катастрофа, и то по други пут за нешто мјесец дана. Зато морамо све учинити да се испољи брига свих наших народних и народности за Црну Гору, за становнике јужног Јадрана који су настрадала. Нашу јужнији чини снажном и та солидарност која се показаје кад неки крај, регион или републику погоди нека несрета...“ Ево и неколико новинских наслова из тих дана: „Сјеница у Црну Гору“ — споменици културе, Измијењена карта Црногорског приморја, Оправљају се кровови, Нисмо остали само, Буљарица прихватила Петровчане и Црмничане, До јуче апонимни поједиџици — врсни организатори, Човјек је остао — он ће све изградити, Чврсти као стијене, Оживјела школска дворишта...“

МНОГО ДИВЉЕ ПОДИГНУТИХ ОБЈЕКАТА

И у селима се срета другачија слика: Брајићи, а то чине и Побори, обнављају своја огњишта... У току пет протеклих година од Јаза до Буљарице подигнуте су дивље 54 стамбене зграде и 34 викендице, а дотрајено је 111 објеката! Још увијек — 10. фебруара 1980. — преко 140 по родица живи у приколицама и одмаралиштима... Туристички савез Црне Горе у акцији „Бирајмо најбоље“ додијелио је Тржном центру Златну плаштету као признање за допринос развоју туризма... Ученици Јелени Јовановић припалила прва награда на међународном конкурсу дјечијих радова у Варшави... Чедо Вуковић гостовао на трибини Књижевне омладине у Будви... На Дан устанка почело снимање филма „13. јул“... Донијета одлука о одређивању назива тргova и улица у Будви, Бечићима и Светом Стефану... Деветог августа 1981. у осамдесетој години живота, умро Никола Вучковић, који је задужио нашу науку превodom и коментаром средњевековног Статута Будве и преводом „Хронике Будве“ каноника Крста Ивановића.

И да не набрајамо више. За протеклих десет година објављено је око шест хиљада написа — вијести прејгледних информација, коментара, осврта, аналитичких чланака, портрета палих бораца и истакнутих радника, писама читалаца, дјечијих црteža и радова у прози и стиху: наш лист био је огледало успјеха, напора и стремљења радних људи и грађана.

Милољуб ЛАЛИЋ

Од идеје до првог броја

ДЕСЕТОГО ГОДШЊИЦА локалног листа значајан је датум у систему информисања сваке друштвено-политичке заједнице, али и доволно дуга дистанца да би се пређени пут могао оцијенити са свих аспекта. „Приморске новине“ су биле својевrstan аналитичар бурног про-teklog времена,

Димитрије Јововић, први одговорни уредник

и у његовом окупљају разноразних забивања. Оне су се у потпуности исказале као ангажовано, коректно, педантно и савјесно средство информисања. Таквим својим профилом су једини и могле ући у будванске домове — постати у правом смислу ријечи домаће новине.

Повратак у мислима — на почетак увијек буди драге успомене. Све се звilo у кратком временском интервалу, али, ипак, поступно. Прво је излазио Општински билтен — свега неколико бројева. Затим је јавно изговорена идеја о покретању листа. Изговорио ју је Мирослав Лукетић, ондашњи директор Културног центра, и жестоко бранио. Она је и раније постојала у мислима ентузијаста. Међутим, није реализована због утицаја разноразних фактора. Када је изговорена уочи тринаестојуљских празника 1972. године нашла је на погодној тло, и добила пуну подршку ондашњег руководства.

И кренуло се: с пуно ентузијазма, а без потребног искуства. Рок је био сувише кратак, а задатак изузетно сложен и одговоран. Без основних знања из новинарске технике „јуришали смо на небо“. У бројању слова зоре смо доочекивали. Куцали смо и пре куцавали — текстове стварали. Ни врсте слова нијесмо мознавали. Сами смо лектрисали и наслове измишљали. Редослед текстова смо по десетак пута претгумбавали. Кonačno, посласмо текстове на слагање. И предахнусмо.

Први проблем и нови проблеми недостајујују. Текстови

недостајујујују

и кренуло је

због тога ћемо увијек бити поносни што смо учествовали у стварању првог броја „Приморских новина“, и у мислима се радо враћали до краја живота нашим згодама и незгодама из тог периода.

Редакцију, срећан те заједнички јубилеј!

Димитрије ЈОВОВИЋ

УЧЕСТВОВАЛИ СУ У АНКЕТИ

Наш заједнички лист

„Приморске новине“ су наш заједнички лист. Читам их од првог броја. Били су добре од самог почетка излажења, али су се за све ово вријеме све више оплеменевале, тако да се без претјеривања може рећи да су сада заиста добар и солидан лист, каквог би радо пожељеле и многе веће општине него што је будванска. Оправдао је своје десетогодишње излажење, доносићи на својим страницама успјехе и достигнућа будванске општине, указујући на све што је добро, лијепо и корисно и на оно што не вља, што није добро и што би могло бити боље. У њима су за-

ступљене и све рубрике које су једном оваквом гласилу потребне.

Нисте заборавили ни најмлађе, ни старије, ни борце, ни омладину, ни проблеме, ни похвале.

Наши савремени афоризми и хумореске још би их учинили читанијим.

Новинарска екипа је изванредна, штампање и пир такође. Све у свему, само за похвалу.

Наставите овако. Срећно!

Митар А. МИТРОВИЋ
Нови Београд, Јурија
Гагарина 145/4, блок 70

Јавна трибина

Тринаестог јула ове године навршава се десет година излажења „Приморских новина“ и, поводом овога, као ваш редован читалац, желим да вам честитам за успјешан и плодносан рад у протеклом периоду. Желим Редакцији још веће успјехе на сталном унапређивању инфор-

мисања као једног од предуслова развоја самоуправног социјалистичког друштва. Сматрам да „Приморске новине“ одигравају врло важну улогу у развоју наше општине и шире наше заједнице, правили информишући све грађане и радне људе о свим збијањима. Тиме су омогућиле масовније учешће радних људи у рјешавању свих питања од општедруштвеног значаја.

Мислим да би ову значајну функцију „Приморских новина“ требало још више и свесрдно помоћи, како од стране свих друштвено-политичких организација, тако и од свих грађана и радних људи, да би имале бољу материјалну основу и шире могућности за још бољи и свестранији рад.

Мишљења сам да би у будуће требало још више износити податке о мјерама које се подразумијевају и на тај начин омогућити свим грађанима и радним људима да преко листа узму више учешћа у рјешавању свакодневних проблема. Најлакше је критиковати поједине мјере, но треба у борби са свакодневним проблемима и директно учествовати и на тај начин шире допринојети рјешавању свих питања, а нарочито из области туризма, као основне гране привреде наше општине.

У листу се врло ријетко нађу чланци читалаца и ако их Редакција свесрдно прихвата, па би у овом смислу требало више радити: на тај начин ваш лист добио би још већи значај као јавна трибина.

Желим вам и убудуће много успјеха у вашем даљем раду и примите много другарских поздрава.

Радомир—Ратко Рађеновић
Милетија Поповића 19/7
Нови Београд

КОНКРЕТНИЈЕ О ЗАЛАГАЊУ ПОЈЕДИНАЦА И КОЛЕКТИВА

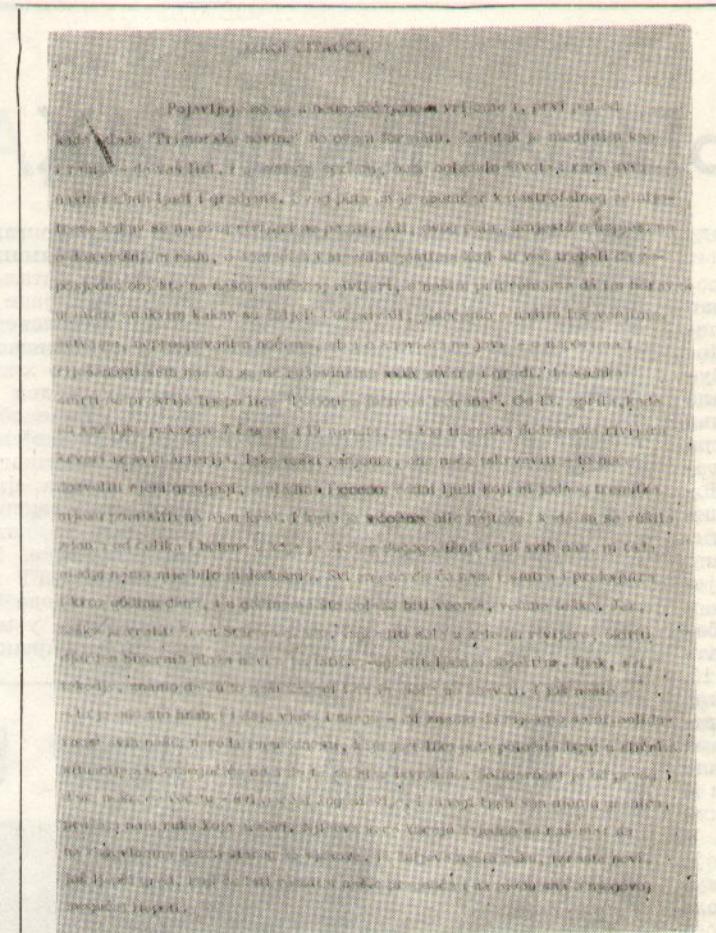
— Радо се одазивам позиву да учествујем у вашој анкети — истиче Блажко Станишић, председник СУБНОР-а општине. — Прије свега, желим да честитам „Приморским новинама“ десетогодишњицу излажења и да им пожелим успјехе у даљем раду.

Редовно pratim „Приморске новине“. Сматрам да је то добар и садржајан лист, који објективно информише радне људе и грађане наше општине. Нарочито хоћу да истакнем напоре Редакције што лист скоро редовно доноси прилоге о догађајима и личностима из НОБ.

Препоручујем Редакцији да лист убудуће доноси више конкретних написа о негативним појавама и пропустима. Мислим да треба писати и о залагању појединача и појединачних колективних за остваривање што већег дохотка. Нека корисне иницијативе и предлози грађана нађу простора у листу и борити се да се они реализују.

ПРИЗНАЊЕ РЕДАКЦИЈИ И САРАДНИЦИМА ЛИСТА

— Као редован читалац „Приморских новина“ — рејао је Љубо Љијешевић, пуковник ЈНА — мислим да су „Приморске новине“, у основи, испуниле наша очекивања и задатке које имају као орган Социјалистичког савеза радног народа. Унапређена је њихова физиономија, афирмисане основне рубрике, успјешно су обављавштавале радне људе и грађане о активности организованих социјалистичких снага у општини, посебно СК, о резултатима који су постигнути у разним срединама општине и разним областима рада. Било је добро и подстицајно што су при том афирмисани позитивни примјери и успјеси појединача, организација, мјесних заједница и општине као цјелине. Посебно могу бити задовољни пионири — ћаци њиховом интересантном и корисном страницом (рубриком), а борци НОР и њихова организација веома успјешном сарадњом с листом на његовању револу-

Уводник првог броја штампаног на шапирографу послије земљотреса

Неколико предлога за даље унапређивање „Приморских новина“

Као њихов редовни читалац и повремени сарадник — изјавио је Пеко Љијешевић, пуковник ЈНА — мислим да су „Приморске новине“, у основи, испуниле наша очекивања и задатке које имају као орган Социјалистичког савеза радног народа. Унапређена је њихова физиономија, афирмисане основне рубрике, успјешно су обављавштавале радне људе и грађане о активности организованих социјалистичких снага у општини, посебно СК, о резултатима који су постигнути у разним срединама општине и разним областима рада. Било је добро и подстицајно што су при том афирмисани позитивни примјери и успјеси појединача, организација, мјесних заједница и општине као цјелине. Посебно могу бити задовољни пионири — ћаци њиховом интересантном и корисном страницом (рубриком), а борци НОР и њихова организација веома успјешном сарадњом с листом на његовању револу-

Издавачки савјет и Редакција

Чланови садашњег Издавачког савјета „Приморских новина“ су: Мишко Вугделић, Павле Вујовић (председник), Вања Јовановић, Мила Кузмановић, Војислав Куљача, Крсто Марковић, Лидија Медиговић, Ратко Митровић, Милован Пајковић, и др. Војо Франичевић. У посљедњем мандату који још траје чланови Редакције су: Саво Грегорић, Никола Краповић, Бранислав Крговић, Весна Лековић, Милован Пајковић (главни и одговорни уредник) и Светозар Радуловић. У саставу ове Редакције налазио се до прије десете године Раде Грегорић који је, због других обавеза, ослобођен чланства.

ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА

Споменици културе налазе се у далеко тежем положају него одмах послије земљотреса

Једно писмо, које је ових дана стигло на адресу Самоуправне интересне заједнице културе и науке, а којим се тражи измјена и допуна програма средстава за финансирање претходних и припремних радова, израду техничких документације за обнову порушеног споменика културе у општини, заслужује пажњу и изван институције на коју је упућено. Општински архив (у потпису директора др Мирослав Лукетић) истиче да програмом нису предвиђена средства за превентивну заштиту споменика културе, а добро је познато да се, због необављених превентивних мјера, драго цени споменици наше културне прошлости налазе у далеко тежем стању него што су били одмах послије земљотреса. Узима се примјер Старог града, где су, због откривених кровова, настале огромне штете на друштвеним и привредним објектима, а сличну судбину доживели су и манастирски комплекси — тамо су штете на покретном и непокретном споменичком фонду далеко веће. Програмом није предвиђено ништа за заштиту покретног споменичког фонда, а зна се да је велики дио овог материјала из Старог града на Цетињу у тешком стању, док је један дио остао на терену и његово стање је катастрофално. Наводи се примјер манастира Прашкице: предвиђена је израда пројекта санације, који треба да изради Завод за заштиту споменика културе из Цетиња у сарадњи са институтом из Рима. Три године су већ прошли, а проћи ће још ко зна колико док тај пројекат буде готов, а ово наше непропјењиво културно благо стално и све више пропада. Покретни фонд овог манастира има непрочињиву вриједност за наш крај и ширу

заједницу. Ту је библиотека са око 4000 стarih књига, богата архивска збирка са старим паштровским исправама и другом изворном грађом за проучавање прошlosti, богат фонд иконе и других предмета. Све је то потпуно незаштићено.

НАРУШЕНИ САМОУПРАВНИ ТОКОВИ ДОГОВАРАЊА

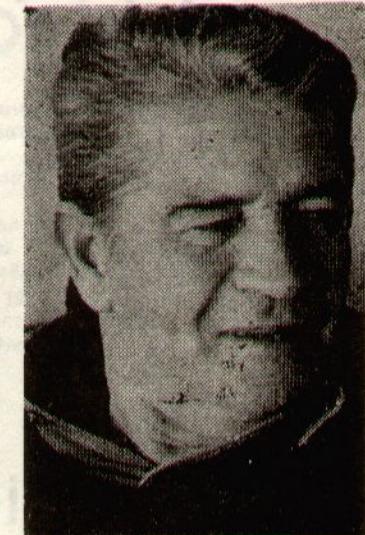
Досадашња активност на обнови споменика културе одвијала се углавном у Самоуправне интересне заједнице и културних институција које дјелују на подручју комуне. Таква политика игнорисања мјеста и улоге културних институција, које су, без обзира на садашњи ступањ њихове кадровске и друге способљености, у стању да се ухвате у коштац са сложеним питањима обнове и развоја, не може се даље толерисати. Самоуправна интересна заједница за културу се готово претворила у најобичнијег дистрибутера средстава, без утицаја на формирање политике. Озбиљно су нарушени самоуправни токови договора и одлучивања о суштинским питањима културне политике и све се своди на верификовање ставова, које појединачи натурају, позивајући се, најчешће, на „мишљења врхунских стручњака“. Какав је резултат свега тога најбоље илуструре чињеница да ни након три године немамо пројектну документацију за извођење радова ни на једном општепленом објекту, а штете су због кашњења непроцјењиве.

УМЈЕСТО ДУГОРОЧНЕ ПОЛИТИКЕ РАЗВОЈА, ПЛАН ЖЕЉА

У писму се, даље, наводи да се у другим општинама на десетине младих људи школује и усавршава за опслуживање и одржавање споменичког фонда послиje његове санације и обнове. У будванској општини се за ове сврхе још није издвојио ни један динар, али су утрошени милиони на путовања појединача и финансирање пројеката који су касније одбачени! У вези с тим, поставља се питање: ко ће, послиje обнове и санације, водити културне институције у Старом граду и ко ће се старати о одржавању споменика културе на нашем подручју, ако сада, када располажемо средствима, не водимо политику оспособљавања неопходних кадрова за обављање послова у овој области?

Из понуђеног програма Самоуправне интересне заједнице за културу и науку не види се дугорочни развој културе и смештај културних институција у Старом граду. Понуђена рјешења нису резултат осмишљене дугорочне политичке развоја културних институција, у склађене с потребама и могућностима Будве, већ више план жеља. Зато је крајње вријеме да се овом проблему приступи озбиљно и што хитније изради концепт дугогодишњег развоја. Треба формирати радио тјело које ће израдити предлог базиран на рејлним основама, дугорочним потребама и могућностима нашег подручја. Такав предлог послујио би као основа за дискусију и конакно усвајање програма. Овај посао сматра се веома хитним, јер од његовог исхода зависи и почетак радова на обнови града и утврђивање коначних локација за културне институције у њему.

Владимир СТАНИШИЋ

Вуко Радовић

Сведоци смо како се у свету око нас руше многе наде и вере за које смо претпостављали да ће представљати бедем спасења, у чијем ће заклону моћи да се живи миран живот срећније и лепше будућности. Па и како у моралном расулу, које захвата и наш свет, грамзви потрошачки менталитет, тежња за лаким и неумереним стицањем, поткопава не само наш социјалистички, већ и наслеђени патријархални морал. Насупрот овог трошиоца и декаденцији Вуко Радовић нам на сликарство из Платија указује на чистину камених литеција које пркосе времену, разорним струјама и клицима које тек же да их расточе и разједу. Није могућно све срушити и раздробити и Вуко Радовић као симбол вере у постојање, па и победе напредних људских принципа и друштвених вредности, на тим бедемима пали с временом на време победничке ватре, осветљавајући стене јасним, живим бојама своје палете. Није још све поравнавајуће и посивело, изједено и потонуло. Има још принципа који се вијоре као засташе које нам сликар на својим платнима истиче и ја се надам да ће на овој лепој изложби поглед на њих учи нити да и у нашим сопственим недумицама и колебањима, са више вере у успех наћемо оне животне ослонце који су нас и досад у невољама и вихорима одржали“.

ИЗЛОЖБА СЛИКА ВУКА РАДОВИЋА

Постојаност вјере у људске идеале

Истакнути црногорски умјетник, већ двадесетак година наш суграђанин, Вуко Радовић, почев од 1933. самостално је излагao у Титограду, Нишићу, Љубљани, Београду, Скопљу, Новом Саду, Сомбору, Зрењанину, а колективно у Москви, Кијеву, Њујорку, Риму, Паризу, Конхагену... Добитник је више признања од којих издавају награду АВНОЈ-а.

Приликом отварања Радовићеве самосталне изложбе у Будви, 19. јула 1982. године, познати југословенски књижевник Ерих Кош је, између остalog, рекао:

„Предратни револуционар, ратник од првих дана устанка, истакнути јавни радник у области културе и уметностима, сликар — уметник који је са успехом излагао у земљи и иностранству, Вуко Радовић је и ликом и делом

познат грађанима Будве и љубитељима уметности. Писали су о њему истакнути уметнички критичари и историчари уметности, приказивали су га специјалне телевизијске емисије, па и врлопена монографија, коју је, пре неколико година, издала Културно просветна заједница Црне Горе, сајсвим убедљи вома да повезујући с кругом по знатних истакнутих црногорских сликара: Милуновићем, Љубардом, па и нешто мање пропонсираним Божковићем, Пријићем, Вуцковићем и Станићем са којима га несумњиво удржује његов иразити медитерански колористички сензибилитет. Зато бих у овој прилици своје увадно слово огра ничио на један други аспект Радовићевог сликарства: на интересовање које је испољио према кањону Платију и на овој изложби представио низом слика.“

Откуд тај афинитет којим се не чини ни мало случајан, па ни само подстакнут несумњивом сликовитошћу и драматичношћу овог предела у сутјесци Мораче, а чија атмосфера толико одудара од осунчаних плажа, маслињака и жбуnova нара у цвету Црногорског приморја. Сви ми своје склоности опредељујемо не само према спољњим обележјима појединачних личности и објеката, већ, првенствено, на основу наших личних склоности и погледа на живот. Зато нам се чини да и пажња, коју је

сликар Вуко Радовић годинама испољавао према страним литецима овог кањона, које решавају конструтивни стички, са јасно обележеним вертикалама, стамено стоје на његовим сликама у својим величанственостима, можмо се одури узбуди вре мена и воденим бујицама које их једнако нападају, потиче од постојаности његове вере у људске принципе којима је посветио знатај део свога живота.

Ученици извели екскурзију

Ученици осмог разреда Основне школе „Стјепан Митров Љубишић“ извели су са својим наставницима седмодневну екскурзију од 25. до 31. маја и том приликом посетили Босну и Херцеговину, Хрватску и Словенију. Упознали су много културно-историјске споменике, природне љепоте и значајније привредне објekte у овим републикама.

У незaborавном сјећању оставију историјски мост на Неретви, срушен у познатој бици за рањенике, као и брана на Неретви код Јабланице, Загреб, Кумровић, Љубљана, Влед, Јасенице, Крањска Гора, Постојинска јама, Истра, тунел „Учка“, Кварнер, Лика, Плитвичка језера и Далматинско приморје.

Ученици су упознали живот и рад људи у крајевима кроз које су прошли, а у својим вршњацима нашли нове пријатеље, што доприносију јачању братства и јединства међу школским омладином.

Екскурзија, која је имала научно-популарни и виспјечни карактер, као и повезивање теорије и праксе, у потпуности је успјела, поред остalog, захваљујући радним и друштвено-политичким организацијама, које су пружиле материјалну помоћ, и туристичкој агенцији „Компас“ у чијем се аранжману путовало.

Б. ЂЕТКОВИЋ

Куда послије другог разреда?

Сви средњошколски центри у Републици расписали су конкурс за упис ученика. Сада се јавља проблем: којем се царству привољи? Јер смјерова је много и најактуелнији су математички, биолошки и хуманистичко-културолошки, али ни један од њих не постоји у Будви. У нашем граду постоје два смјера, и то за занимања: радник у туристичкој дјелатности четвртог степена стручности и конобар трећег степена стручности.

Иако се у туризму лакше налази посао него другде, а и плате су добре, млади се, ипак, нерадо опредељују за ова занимања. Дешава се да радије одлазе у Титоград или Цетиње и тамо живе сами, где уче оно што желе. Тиват нам је, истина, знатно ближи, али како стиши тамо на часове када аутобус из Будве полази у седам, баш када почињу часови?! Ни повратак из Тивта није било организован.

У Котору постоје готово сви смјерови. И превоз до овог града било је организован, али се у путу и на чекању аутобуса при повратку губи много времена.

Најбоље би било када би у оквиру нашег Средњошколског центра постојала још нека усмјерења. Али, жеље су једно а могућности друго.

Татјана ЦАКОВИЋ

ОДБОЈКАШИ „АВАЛЕ“ ПОСТАЛИ ЧЛАНОВИ ДРУГЕ ЛИГЕ

Понос спорске Будве

Наш град се њима поноси. Постали су миљеници не само оних којима је спорт при срцу, већ и свих осталих у нашој комуни. Подједнако млађих и старијих. Ентузијасти, добри спортисти и најдасве примјерни омладинци.

Да не дужимо. Ријеч је о одбојкашима „Авале“ који су ове године постигли свој цајвачки успех: били су финалисти купа Црне Горе и надмоћно освојили првенство ре публике. Тако су постали чланови Друге савезне лиге, што представља њихов највећи спортски успјех.

Мада се ради о младом колективу, успјех није дошао преко ноћи. Још од оснивања, од времена када су млађима љубав према овом спорту уливали старији играчи Свитлица, Фабрис, Јовановић и остали, одбојкаши су ишли, како се то каже, узлазном линијом. Већ три године, они су у самом врху црногорске одбојке, а ове године су, освајајући шампионске титулe, крунисали свој систематски напоран рад.

Да кажемо нешто о самој игри. Посебно је занимљиво да су одбојкаши „Авале“ право мјесто освојили без изгубљеног бода. Првенство се играло по систему турнира. У обје полу сезоне Будвани су билијали и на крају у последњој утакмици сваљадали барског „Морнара“ са 3:2. Барани су, иначе, били главни конкуренти Будванима у првенству. Будвани су играли у финалу са екипом „Будућности“ која је члан друге лиге и поражени су са 3:0.

Овај вриједан успјех постигли су играчи: Кларић, Пешић, Куљача, Дејановић, Симић, Виола, Драган Маровић, Радуловић, Раденко Маровић, Клај, Хадин, Иванчевић и Степић. Овдје треба рећи да су Кларић и Степић тренери и иксусни играчи ударили чврсте темеље овом спорту. Степић је раније веома успјешно водио екипу и истовремено наступао, а потом је тим преузео млади Кларић, бивши државни претставник, који се наметнуо знањем и залагњем.

У првом дијелу првенства наступили су комплетни и играли изванредно. Потом су тим напустили стандардни првотимци Илић, Стражића, Стругар, Ивановић и Вујчић који су пошли у ЈНА. Млади Врајак се разболio, тако да су само двојица из прве поставе остали у тиму. Но, млади који су изненада добили шансу заиграли су изванредно и наставили са успјесима, какве нам члан управе Вељко Маровић.

Сву генерацију изванредних одбојкаша из Будве (двојица младића, Раденко Маровић и Иванчевић су позвани у омладинску репрезентацију Црне Горе) не краси само спорско знање и умijeњe. Они су веома добри ћаци и студенти и вриједни омладинци. Недавно су показали примјером да им заиста нема премца у спорском Будви: свих десетак пошли су на Савезну омладинску радну акцију „Ибар-Лепенци“, како би појачали омладинску радну бригаду „Вукица Митровић - Шуња“ која се тамо налази. У прошloј години за свој рад добили су и

велико признање: проглашени су за најбољи спортски колектив у комуни.

Ријеч је о правим аматерима, који не желе труда. Уз играче стоји вриједна управа. Треба поменuti тројицу бивших предсједника „Авале“ који су дали допринос афирмацији клуба и одбојкашког спорта у Будви: Шљиванчанина, Гадановића и Дапčevića, као и остale чланове управе који су марљivo радили све ово вријeme. И на kraju да zажelimo puno uspjeha odbojkašima Budve u višem rangu takmičenja.

С. Греговић

Друга савезна лига без „Могрена“

Чудо се, ипак, није dogodilo. U posljednjoj utakmici u Drugoj saveznoj ligi, grupa istok, Budvani su visoko porazeni u Čacku od domaćeg „Borca“ sa 5:0 i tako zajedno sa „Pobedom“ iz Prilepa napustili ligu.

„Mogren“ je u saveznom rangu takmichevanju prozeo samo jednu godinu. Igre i rezultati u pravom dijelu takmichevanja obenjavali su se opstanak u ligi. Optimizam kod igrača i članova uprave kluba narocito se povjećao

nakon prvih pobeda u prolećnom dijelu prvenstva i sasađa da se liga proširuje i da će samo dva tima morati da se vratre u niжи rang takmichevanja. Međutim, poraziti na strani i izgubljeni bodoći u Budvi sa „Slabodom“ iz Titovog Žižića doveli su ovaj tim u nезавидan ploznjak. „Priskovali“ su se zidne tabele i tako sачekali kraju prvenstva. „Mogren“ se tako vratilo u Crnogorskiju ligu, gdje je godinama uspješno nastupao.

„Петровац“ испао из црногорске лиге

Петровачани већ неколико godina igraju dosta slabo. I u protokloju sezone i igre i rezultati bili su promjenljivi, pa je na kraju tim „Petrovača“, zajedno sa „Taram“ i „Jezorum“, napustis liigu. I dok su Četinjanini i Plavljani još ranо „uzeli kartu“ za niжи rang, sudbina „Petrovača“ bila je izvješće na tek u posljednjem kolu. Dugo su, naime, Petrovčani i Kotorani vodili „mrтву trku“ u prvenstvu, nastojeći da izbjegnu neugodnu poziciju koja vodi u niжи rang. U pretposljednjem kolu „Petrovač“ je, pak, igrao nezriješeno u Kotoru, a u posljednjem savladao tim „Ivanjgrada“ na svom terenu. Međutim, došla je neочекivana

pobjeda „Bokeљa“ nad drugotoplasciranim „Čelikom“ u Niškini i „Petrovač“, koji je na kraju imao isti broj bodova kao i „Bokeљ“, morao je u niži rang takmichevanja. Odлучila je gol-razlika.

С. Г.

Успон младог Вида

Видо РАТКОВИЋ, осамнаесто годишњи đečak, има спортску биографију која изазиша поштовање. Поећо је каријеру у тек основаном клубу „Будве“. Половином 1978. тренер Павле БУЧАЈ, заједно са заљубљеницима племенице вјештине, повео је кампању и клуб је основан годину дана касније. Од тада до данас клуб ради, практично, без правих спортских услова; без просто рија, с „такним“

Павле Бучај и Видо Ратковић

— Завршио сам Средњу туристичку школу у Будви — одговара пловокоси шампион.

— Двије године сам учио Сокс код Павла Бућаја.

— Први успеси?

— Осамдесетпрве сам други у полуслредњој категорији на првенству СР Црне Горе.

— Осамдесетпрва је изгледа била плодна?

— Да. Те године сам позван у репрезентацију Југославије на изборни меч у Куманову, боксовао сам на ревији „Братство и јединство“ у Загребу и освојио прво место...

— Најдражи успјех?

— Наслов СПОРТИСТЕ ГОДИНЕ 81. у Будви.

— Школа, бокс, породица, друштво? Може ли то све заједно?

— Наравно, ја све то вољим!

— Ево, половина је осамдесет друге. Каква је листа успјеха?

— У априлу сам постао првак Црне Горе у полуслредњој, учествовао сам на првенству државе у Кикинди. То је било, такође, априла. У мају сам на МЕЧУ МЛАДИХ ШАМПИОНА у Ријеци освојио сребрну медаљу, а ових дана сам позван у екипу ОЛИМПИЈСКИХ НАДА...

На магистралама изнад нас, некуд журно, у оба смјера, не прегледне колоне малих и великих аутомобила. Јето имаје свој ток. Видо се смије. Рапсоложен је. Он не срећа те тобу врућине која нас је све обузела.

— Ја сам боксер из Будве. Санам о томе да мој клуб има мале, чисте просторије, опрему. Ми сад тренирамо где стигнемо... сналазимо се. Мислим да бисмо имали више успјеха кад би наши клупски живот имао неко стање редовно.

Вријеме је да се разговор заврши. Сигури смо: овај млади боксер ће дрограти да леко. А да ли ћemo mi успјети да држимо корак с тим младим амбициозним đečacima?

Р. Ј.

ТРИНАЕСТИ ЈУЛ — ДАН УСТАНКА ЦРНОГОРСКОГ НАРОДА

СРДАЧНО ЧЕСТИТАМО НАШИМ РАДНИМ ЉУДИМА, ГРАЂАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА УДРУЖЕНОГ РАДА

РЕДАКЦИЈА